

Beşeri ve Sosyal sermayenin Verimliliğe Dönüşümü

Doç. Dr. Mehmet KARAGÜL

Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi

www.karagul.org

Sunumun İçeriđi

- 1. Verimliliği Anlamak
- 2. Verimliliğin Gereği
- 3. Verimlilik Artıř Yöntemleri
- 4. Beşeri Sermaye ve Verimlilik İlişkisi
- 5. Sosyal Sermaye ve Verimliliğe Dönüşümü
- 6. Deđerlendirme ve Sonuç

Verimliliğin Anlamı

- **Verimlilik:**
- **Bir mal yada hizmetin üretim döngüsünün gerçekleştirdiği çıktı ile bu çıktıyı elde etmek için kullanılan girdiler arasındaki ilişkidir.**

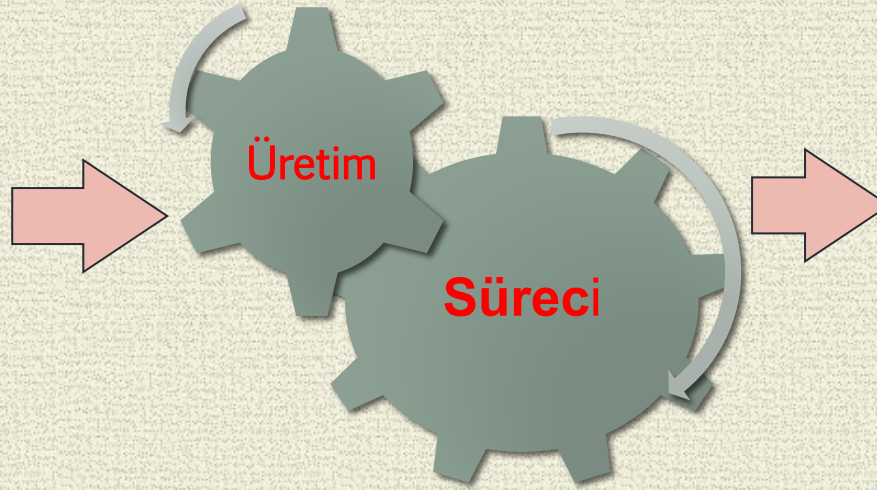

- **Verimlilik Artışı:**
- **1. Üretim sürecinde girdiler sabitken çıktıların artması,**
- **2. Veya aynı çıktının daha az girdi ile gerçekleştirilmesi.**

Verimlilik Nedir?

GİRDİLER

- Güven Destekli Bilgi
- İşgücü
- Sermaye
- Enerji
- Hammadde
- Ara Mal ve Hizmetler

ÇIKTILAR

Nicelik ve
Niteliği
artan Mal
ya da
Hizmet

Tüketici Memnuniyeti

Verimliliğin Doğal Gereklilikleri

1. Nüfus Artışı,
2. Kaynakların Sınırlılığı,
3. Doğanın Yaşanabilirliğini Kaybetmesi,
4. Kalkınma ve Hayata dair Sürdürülebilirlik Kaygıları
5. Mevcut ve gelecek nesillerin daha az zahmetle ve kaynakla daha müreffeh bir hayat sürme arayışları

Verimlilik teori ve uygulamasının gelişmesinde etkili olmuşturlar.

Verimliliğin Siyasi ve İktisadi Gereği

- Öte yandan
Günümüzde

1. Küreselleşmenin Getirdiği Tehditler
2. Üretim ve Ticarete Büyüme İmkanları
3. Çoğalan Maliyetler
4. Artan Rekabet
5. Yeni Piyasalara Giriş Arayışı
6. Değişen Piyasa Koşulları

VERİMLİLİK

Olan

Olmayan

Çalışma performansı ve koşullarının geliştirilmesidir

Nitel ve nicel üretimin kullanılan kaynaklara oranıdır

Girdi faktörleri sabit, tutularak verimlilik artırılırsa, gelir artar

Niteliği geliştiren araçlardan biridir

Çalışanları yormak ve onları çok çalıştırmak değildir

Üretim miktarını ölçen bir ölçüt değildir

Kârlılık göstergesi değildir. Verimliliği düşük projeler de kârlı olabilir

Kalite anlamına gelmez. Verimlilik artışı kaliteyle eş değer olmayabilir.

Verimliliği Etkileyen Faktörler (1)

DIŐ FAKTÖRLER

Siyasal ve Ekonomik Konjonktür

Toplumsal Değerler ve Kùltür

Eğitim Düzeyi

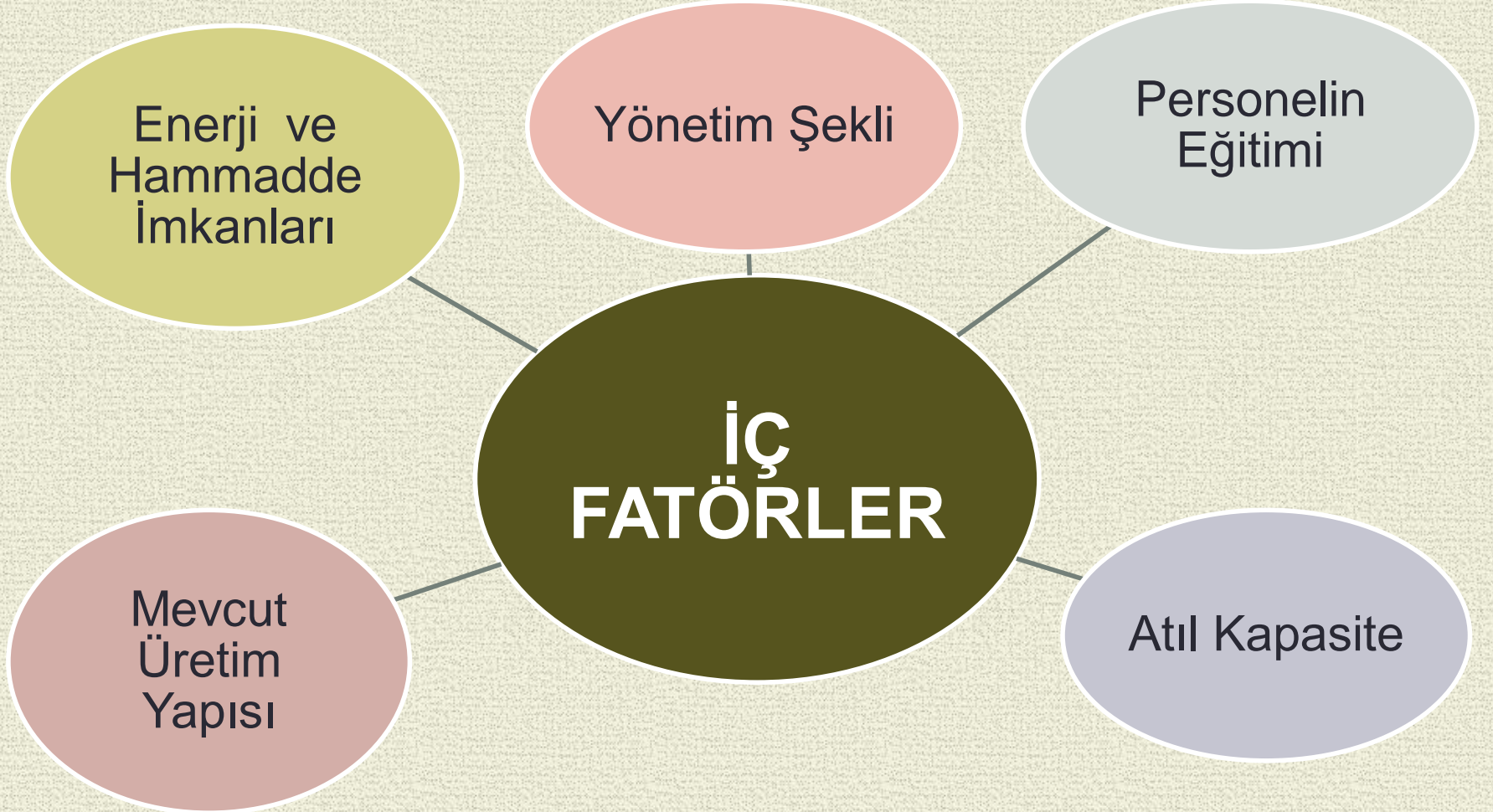
Ulaşım ve İletişim İmkanları

Kurumsal, Milli ve Devletlerarası
Düzenlemeler

Ar. Ge. Çalışmaları ve Yayılımı

Ekolojik ve Demografik Kořullar

Verimliliği Etkileyen Faktörle (2)

Verimlilik Çerçevesinde Sermayeyi Anlamak

Fiziki Sermaye

Sosyal Sermaye

Üretim sürecinde, katma değer oluşumuna pozitif etki yapan bütün maddi olan ve olmayan faktörleri **SERMAYE** olarak değerlendirmek durumundayız.

Beşeri sermaye

Entelektüel Sermaye

Finansal Sermaye

Sermaye Türleri

SERMAYE

Sosyal Sermaye: Toplumsal başarıyı destekleyen karşılıklı güven düzeyi.

Beşeri Sermaye: Bireyin verimliliğini arttıran; eğitim, tecrübe ve sağlık düzeyi.

Entelektüel Sermaye: Muhtemel gelişmeler ışığında bilgiyi doğru kullanabilme yetisi.

Fiziki Sermaye: Üretimde kullanılan, makine, teçhizat, bina ve diğer fiziksel varlıklar.

Finansal Sermaye: İktisadi değeri satın almada kullanılan, para ve benzeri finansal araçlar.

Beşeri Sermaye

- **Bireyin, iş hayatındaki verimliliğini arttıran; bilgi, beceri, tecrübe, sağlık ve ortalama ömrünün nitelik ve nicelik olarak artması şeklinde tanımlanmaktadır.**
- **Kişinin sahip olduğu, beşeri sermaye olarak kabul gören bilgi; insanın kendisini, eşyayı, doğayı daha iyi tanıması anlamına gelirken,**
- **Sağlıklı ve uzun ömürlü olması da söz konusu bilginin daha etkin ve uzun süre kullanılabilmesine imkan tanımaktadır.**

Beşeri Sermaye ve Verimlilik

- **Beşeri Sermaye çerçevesinde bahsedilen unsurların her birinin, verimlilik artışına neden olan her faaliyet ve faktörün, temel kaynağını olduğunu inkar edemeyiz.**
- **Çünkü verimlilik adına gerçekleştirilen; etkin bir yönetim, ileri teknoloji üretme ve kullanma, Ar-Ge vb. her ne yapıyorsa tamamı bilgiye bağlıdır.**

Beşeri Sermaye ve Verimlilik

- Bu nedenle konuya: « *Verimliliği arttırmanın yöntemleri* » yaklaşımı yerine, « *Emeğin, Beşeri Sermayenin* » *verimliliğini arttırma teknikleri* şeklinde yaklaşmanın çok daha yerinde bir söylem olacağını söyleyebiliriz.

Sosyal Sermaye

- **Sosyal sermaye:** En az iki kişi arasındaki güvene dayalı ilişkilerin yoğunluğu olarak tanımlanabilir.
- Biraz daha kapsamlı bir izahatla;
- **Sosyal Sermaye:** Bir toplumdaki dikey (yönetenle yönetilenler) ve yatay (her kesimin kendi içinde) karakterli güvene dayalı ilişkilerin yoğunluğu şeklinde izah edilmektedir.

Sosyal Sermayenin Unsurları

Güven: Kişi ve kurumların birbirleri hakkında karşılıklı olumlu düşünceye sahip olmaları; diğerlerinin kendisi için tehdit oluşturmadığına inanmaları ve karşılıklı fedakarlık yapabilmeleridir.

Normlar: Bir toplumun bir arada yaşamasının teminatı olan yazılı olan ve olmayan her türlü ortak değerler bütünüdür.

Ağlar: Birey ve kurumlar arası iletişimi sağlayan ve destekleyen, teknik imkanlar ile değerler sisteminden oluşmaktadır.

Verimlilik İçin Doğru Kararın Kaynağı «Bilgi» ve «Güven»'dir.

Bilgi ve Güven İlişkisi

Bilgi; insanı, doğayı ve eşyayı tanımaktır.

Bilgi aynı zamanda bireyin gizli hazinesidir.

Bilginin; kimin için, ne amaçla, nerede, ne zaman, ve ne kadarını kullanılacağı tamamen sahibi olan kişiye aittir.

Güven ise bu noktada bireyin kararının belirleyicisidir.

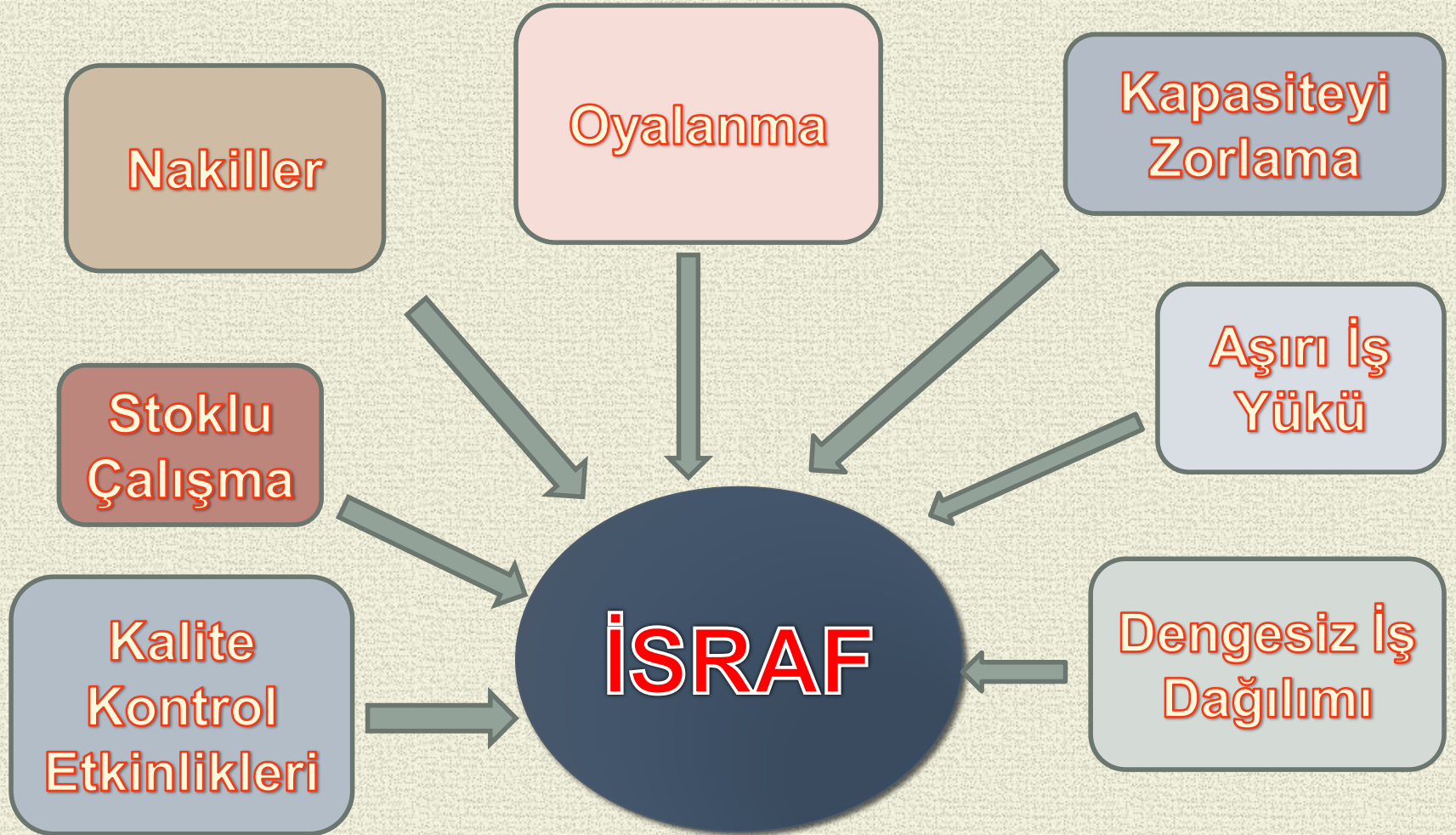
Bilgi ve Güven İlişkisi

Eğer ki bilgi sahibi birey, ait olduğu kurum, millet ve devlet için güçlü güvene sahip ve aralarında güvenilir iletişim imkan varsa o takdirde iş hayatında sahip olduğu bilgiyi azami ölçüde kullanma konusunda hiçbir fedakârlıktan çekinmeyecektir.

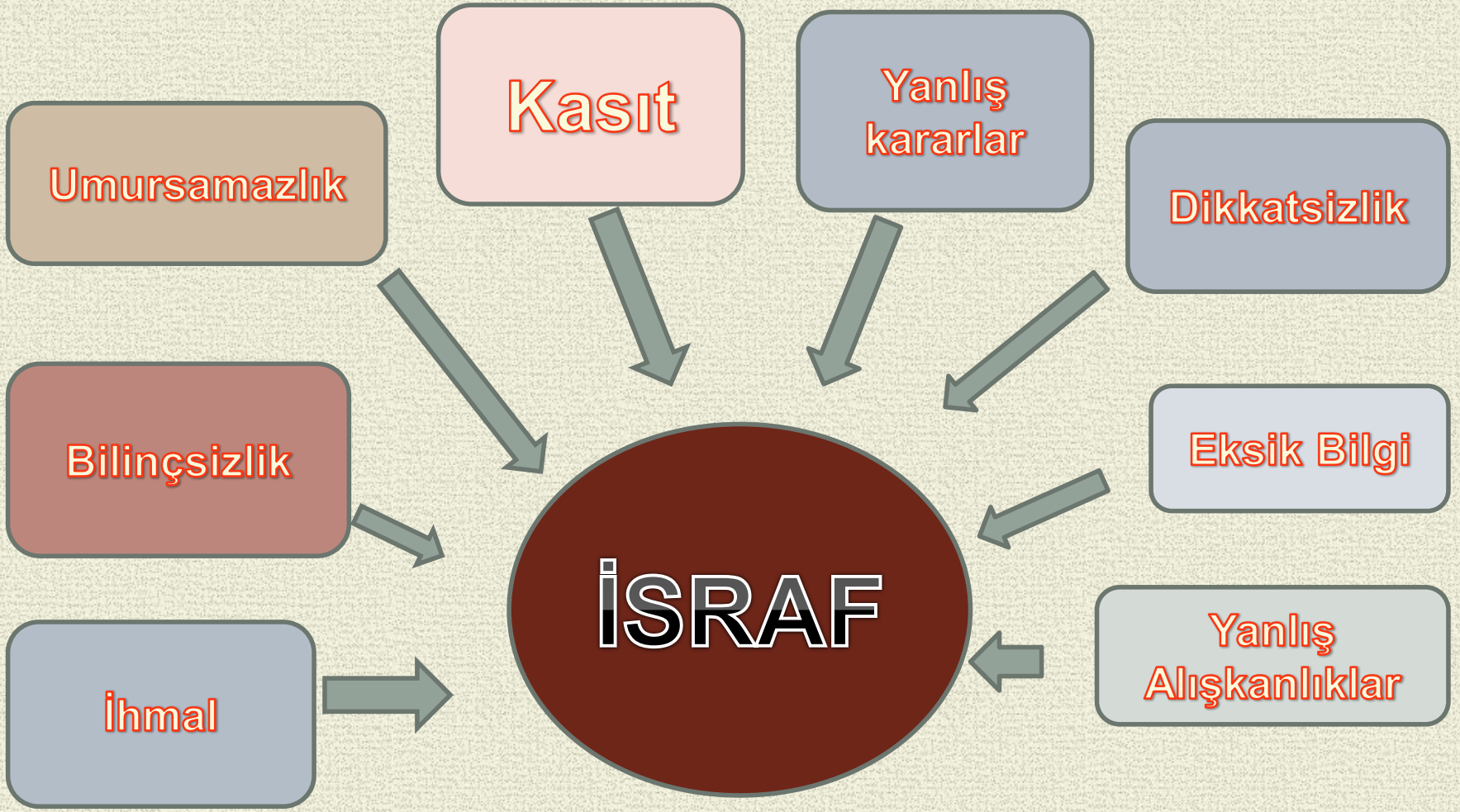
Aksi takdirde en iyi ihtimalle sahip olduğu bilginin asgarisini işinde yansıtabacak, hatta bilgiyi aksi yönde kullanmaktan çekinmeyebilecektir.

Dolayısıyla, bilginin pozitif değer olarak üretime dönüşmesi; öncelikle güven unsuru ile desteklenmesine bağlıdır.

Verimsizlik = İSRAF

İsrafın kaynağı: **Bilgi** ve **Güven** Eksikliği

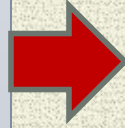

Bilgi ve Güvenin Verimliliğe Yansıması

Beşeri Sermaye

(Bilgi ve Deneyim)

İnsanı anlamak,
Eşyayı tanımak,
Doğayı keşfetmek,
Yönetmeyi bilmek
Teknolojiyi
Üretim ve
kullanmak.

Sosyal Sermaye

(Güven ve iletişim)

- Güven,
- İyi niyet,
- Aidiyet,
- Fedakârlık,
- İşlem maliyetlerinde, düşüş,
- Yolsuzlukların azalması
- Riskin azalması.

VERİMLİLİK

Doğru üretim faktörlerini,
Uygun yerde,
ve zamanda
İleri teknoloji kullanarak

çıktıyı arttırmak.

Sosyal Sermaye ve Verimlilik/ Kalkınma İlişkisi

Güvenin hâkim olduğu toplumlarda emek, sermaye, enerji ve zaman israfına neden olan birçok işlemde tasarruf sağlanmakta,

Yine güvenin olduğu toplumlarda, üretim maliyetlerini arttırıcı, çevre kirliliğine benzer birçok dışsallıklar asgari düzeylere çekilebilmekte.

İç güvenliğe yapılan harcamalar azalmakta, can ve mal güvenliğine yönelik harcama minimum seviyelere çekilmekte.

Çalışanlar çok daha özverili davranmaktalar.

Genel Verimlilik İçin Sosyal Sermaye

Gelir dağılımının düzeltilmesi,

Adliyenin adaletinden şüphe edilmemesi,

Toplumsal birlik için ortak değerlerin güçlendirilmesi,

Tehdit algısı içeriden dışarıya kaydırılması,

Çalışma hayatında ücretlendirmenin verimliliğe dayanması

Her işin uzmanına bırakılması

Sosyal Sermaye ve Kısmi Verimlilik

Kişinin hak ettiği ücreti aldığına inanması,

Kurum içi iletişim kurmanın kolaylığı,

Çalışanlar arasında adil davranıldığına inanma,

Kişinin; hastalık ve ölüm gibi sıkıntılı günlerinde kurumunun desteğini alacağına inancı

Çalışanların, kurumlarında değerleriyle değer görmesi veya inançları sebebiyle ayrımcılığı uğramamaları

Çalıştığı kurumun ülke için değer ürettiğine inanma,

Yapılan işin gerekliliğine ve önemine inanma, vb

Sözün Özü

İnsanlığın refahı ve geleceği için verimlilik artışı kaçınılmaz,

Verimlilik için etkin bir yönetim ve Ar-Ge destekli ileri teknoloji üretme ve kullanma temel gereksinim...

Bunların gerçekleşebilmesi ise beşeri sermaye olarak tanımlanan kapsamlı bilgi birikimine...

Bu bilginin doğru yerde ve zamanda; kurum ve ülke menfaatine kullanılması da nihayetinde Sosyal sermaye olarak kabul edilen güven unsuruna bağlıdır.

• **Sabrınız İçin Teřekkürler...**

• **Doç. Dr. Mehmet KARAGÜL**

• **Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi**

• **www.karagul.org**